

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Külső-monostortozza 1861. sz.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorát 1-ször 7 kr., 2-ször 6 kr., 3-ször 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bányegdíj.

Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasensteint és Voglertnél (Wollzeile 9. sz.).

Pesten: Zeisler M. hirdetés felvételi irodájában.

Nyilttári cikkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez csimzendők.

Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

Megjelen a lap hetenkint háromszor, u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, fél évre 6 frt, évnegyedre 3 frt

A „Kolozsári Közlöny“

Propria laus sordet. Igaz! S mi nem is szoktunk dicsekedni, hogy a szerkesztésünk alatti lappal milyen nagy hűzgot pótlunk, s beh nem hiába tartja fenn a „Közlöny“-t az az ezernyi olvasóközönség, mely e független erdélyi lapot — minden concurrentia, s minden Deák-párti határozott iránya mellett is — folytonosan támogatja.

De már kénytelenek vagyunk feldicsekedni, hogy nemcsak a publicum, de pályatársaink, maguk a lapok is kezdenek példátlan előszeretettel viseltetni irántunk.

Ez pedig nem gyerekség ám, mert mi az a közönség elismerése egy lapért, talán versenytárs, s legalább is coordínált „hatalmasság“ kegyes figyelméhez képest?

S hát még ha nem is a királyság fővárosában, hanem csak Edinburghjában, csak Kolozsárrt, jelenünk meg egész szerényen!

Közleményeinket kezdik con amore kiollózni és pedig — mondók, hogy „példátlan előszeretettel“ — a forrás megnevezése nélkül.

Elkezdte a „Századunk“ egy életbevágó, az „erdélyi sókérdest“ tárgyzó közleményünk bekelezésével.

Követte az „Unio“, mely nemcsak a „székely örökségről“ szóló kilencz hasábnyi memorandumot vette át, hanem már százszázi leveleket is utányomat lapunkból eredeti közlemény gyanánt.

Ugy látszik a „Hon“-nak is megtetszett ez az új divat, s egész tesztelenül közlé a Széles Dénez, képviselő hazánkia, szakavatott tollából „Bányászati ügyek“ czimű cikkeit, a nélkül, hogy ezen kölcsönoperatió-nál megemlítné lapunkat.

Nó, nem nagy dolog!

Nem panaszkodunk, s nem tartunk felolvasást az irodalmi tulajdonjogról, convenientiáról, s többféle bagatell dolgokról. Hadd terjedjen s hasson a jó, ha arravaló! S ha a cikkek ilyen szerű átkölcsönzése divattá válik, belényugszunk, ámbár mi épp oly kevésse fogunk a val, mint a „Hon“ ellenzéki hasábjain rehabilitált frakkal. (Hátra vagyunk mi Erdélyben, s tulajdonképp van abban valami, hogy az ellenzék toronyán, boronyán keresztül nem követhetjük olyan gondatlanul sem frakkban, sem atilában!)

Hanemhát következik a „Hazánk“ s tulajdonképp e lap becses figyelmé ébreszté fel a mi figyelmünket is arra, hogy mit csinálnak közleményeinkkel tisztelt pályatársaink.

A mit a „Hazánk“ csinál, az már éppen bájoló. Nemcsak egy cikket, hanem az egész „Közlöny“-t keblére öleli.

Ah, mily kék, mily magasztos varázs, csak egy futó perczig is ott pihenni az ellenzék kebelén! Szintugy érezzük, hogy szellemünk fölmagasodik — a fellegek regioin is felül; csak amugy törpülnek szemünk előtt hitvány patkánytúrásokká a lehetetlenségek Retyezatai; nagy eszmék ragadnak meg, mint Charles Fourier-t, ki a tengert limonadévá készült varázsolni; mit nekünk Deák Ferencz, mit nekünk gr. Andrássy Gyula, mit nekünk Klapka? le a magyar kormányval, le a jobboldallal, s meg van a — limonade! ej, mit is srófolttuk magunkat eddig is oly erős meggyőződéssel arra a jobboldali álláspont? zaklatottakból zaklatók legyünk ezután, hisz' ez csupa gyönyör, nem is kell programhoz! a baloldallal legalább nincs, csak negatív programja, s mégis a kiegyenlítésből az övé a legnagyobb nyeregmény-osztalék: a kiváltságos hazafiság!

Imé, egy percznyi elandalodás az ellenzék ölelő karjai közt, mily magasztos hatással rezgetteti agyvelőnk.

Mily kár, hogy oly korán felébredünk. Ébren vagyunk; beszéljünk komolyan:

A „Hazánk“ szintén tüzetesen ismerteti a bányászati ügyekben irt fennebbi cikkeit, s azokat nemcsak avatott tollból folyóknak ismeri el, hanem még azt is kiemeli, hogy a „Kolozsári Közlöny“-ben jelentek meg. Csak az a baj, hogy politikai tökélet csinál belőle, s minket nolle-velle besoroz a maga ezredébe.

A „Hazánk“ azt mondja, hogy az említett cikksorozat nem egyéb, mint „constatálása a kormány hanyagságának a bányászati ügyek körül“, és ugymond: „a „K. Közlöny“ — ez a különben meggyőződésből kormánypárti lap — a kormánypárti sajtó által az ellenzéki sajtóra bízott feladatot teljesíti“, feltűnő ez előtte, mert ezt a „K. Közlöny“ teszi, mely néha „felülmuta a királyhágóntúli sajtót is a kormány dicsőítésében“, s „a cikkek határozott ellenzéki irányuk dacára egy hivatalnok tollából folytak.“ S ezzel megérdemelték azt, hogy másfél hasábon át az ellenzéki csatárláncban szerepeltesse minket. Trop d'honneur!

Nehogy hálátlanok maradjunk, e szíves barátságot legközelebről hasonlóval viszonzandjuk. Addig is legyen szabad egy pár barátságos megjegyzést tenni.

A „Hazánk“ mindjárt keletkeztekor úgy jellemzé lapunkat, mint a mely a haza elnyomatásának legszomorubb napjaiban megtette szolgálatait a közügynek, de most Deáknál deákpártibb. Egyszerűen notabenebe tettük, hogy ne látszassunk egy keletkező lapársunkat barátságtalanul fogadni e különben is tövises pályán. Fiatal volt még, de azóta kissé megöregedett, s ime most ugyanazon szemrehányást ismétli.

Legyen szabad azonban most is a legbarátságosabban megjegyezni, hogy mi soha Deák Ferencznél bölebbek nem akarhattunk lenni. E szemrehányás kizárólag az ellenzékkel illetheti, mely Deák Ferencz politikájának előnyeit nem ismerve el, az ő kiegyenlítési tervével szemben egy önalkotta tervet állított fel, mint jobbat a nemzet befolyásának biztosítására s a szintén elismert közügyek alkotmányos kezelésére, de ki-tűnő, hogy e javaslat sokkal rosszabb, mint a Deák Ferenczé, a kisebbségi javaslat a baloldali vezére, Tisza Kálmán, által egyszerűen visszavonattott, s azóta az ellenzék a levegőben vergődik, szakadoz, egy része egyik ágra, a másik más ágra száll, szállingózik és röpked, próbálgatja, hogy a földre — a valóság terrenumára — leszálljon, de a mi ellenzékünk, úgy látszik, olyan mint a paradicsommadár, melyről azt regélik, hogy nincs lába, s ezért a földre soha le nem száll, hanem ott lebeg az ég s a föld között. Látjuk, hogy oppositio, látjuk, hogy mi az, a mit nem akar, de nem azt, hogy mi az, a mit akar, s hogy akarja, hogy ne legyen belőle Fourier limonadéja.

Imé, miért oly buzgó deákpárti vagy — miután a parlamentarizmus mindig többségi kormány — miért kormánypárti a mi lapunk egész meggyőződéssel. S még hozzá nagyon is igaza van a „Századunk“-nak, midőn a minap azt mondá, hogy „a fontos ok nélküli oppositio a magyar kormány ellen csak az erdélyi magyarság helyzetét gyön-gíti, s csak azoknak válhatik hasznukra, kik az unio megakadályoztatására törekszenek“ és „az erdélyi magyarság feladata a mai körülmények közt nem opponálni a kormány-nak, hanem a kormányhoz, mint saját leg-erősebb támaszához ragaszkodni.“

Mit akar a „Hazánk“ szemrehányásai ismétlésével? Mi, igenis, támogatjuk öszintén, s hasznos és népszerűségvádszat nélkül a kormányt, mert azzal önmagunkat támogatjuk! E helyett jobb lenne, ha minél világosabban megmagyarázná, minél egyszerűbben átláthatóvá tenné a bal-közép programját; mert csak így hathatna meggyőződéssükre, s biztosíthatjuk, hogy mi, illetőleg e sorok írója, s vele tán nem egy elv-barát, semmiféle érdekből soha el nem vonja meggyőződését a meggyőző okok hatására alól, s ahoz képest fog mindig függetlenül sorakozni. De — alól-irt legalább — úgy találja, hogy a „Hazánk“ politikája sok tekintetben (bocsánat!) nonsens, s annál még a „Hon“-é is érthetőbb; legvilágosabb és legmeggyőzőbb pedig — a jelenlegi pártálláspontok s conjuncturák szerint — a Deák Ferenczé.

De mit akar a „Hazánk“ mindenekfelett azon elmélettel, hogy jobboldali lapnak még nemzetgazdasági kérdésekben se lehessen kukkanni oly hangon, mely a kormányt haladásra ösztönzi, mely bírál, s nem csak applaudal.

Hogyan a jobboldali lapok csak arra lennének hivatva, hogy eo ipso mindenre csak hymnuszt énekeljenek, különben lesiklottak a politikai pártálláspontokról; ellenben a baloldali közlőnyöknek feladatuk opponálni és mindig opponálni a kormány ellen, akár kell akár nem, különben nem fellélnének meg talán az „ellenzéki“, „szabad-elmű“, független“ s többféle szép epithetónokak?

Ugy látszik a „Hon“ nem idegen e merev elméletől „a mi sajtóságos viszonyaink közt.“

De szerény véleményünk szerint az semmiféle viszonyok közt sem correct, s alól-irt, kinek egyidőre a „K. Közlöny“ szerkesztésének komoly feladata jutott, azon elmélethez alkalmazkodni nem ismeri kötelességének.

Ha csak abból állana a jobboldali támogatás, hogy parlamentarizmus kormányunknak dicsőenekkel kedveskedjünk, s ha csak abból állana az oppositio, hogy a többséget és abból kikelt kormányt untalan korholjuk, zaklassuk, s insinualjuk, akkor nagyon is olcsó dicsőség lenne politizálni; de az is igaz, hogy olcsó hűsnak híg a leve, s ily közszellem mellett hazánk geniusza csak annyit életerőt nyerne, a mennyi elég tán, hogy ide s oda tipegjen topogjon, de nem elég arra, hogy szilárd léptekkel haladjon előre.

Bocsánat! Lehet, hogy a fennebbiekben van egy s más, a mi jobbra vagy balra nem tetszik, és semmiesetre sem akarván egy ideiglenesen rámbizott lap nevében nyilatkozni, azon megjegyzéssel írom alá, hogy ezek egy éni nézeteim a „K. Közlöny“ irányára hivatásáról, s azoknak kötelező erő nem kívánom tulajdonítani e jelenleg csekély befolyásom alatt álló, de nem az én egyéni — s lehet — téves nézeteimről függő lap irányára nézve.

Halmágyi Sándor.

Bécs, február 20. 1868.

(r.) A delegációk munkálkodása rendre-rendre halad. A német delegáció bizottságának osztályai már megtették jelentéseiket ahoz; a pénzügyi osztály éppen egy valamint a külügyi és hadügyi. Ha jól vagyunk értesülve, a magyar pénzügyi és külügyi al-osztályok jelentése is készen van és a had-ügyi osztály is munkája végén jár.

A német alosztályok jelentései megjelentek a lapokban: a közvélemény ítélőszéke előtt állanak. A magyar hadügyi alosztály, mint mondanám, még nem fejezte be egészen munkáját, és a más kettőnek jelentése sem lett nyilvánossá: ezekről tehát még egész biztossággal nem lehet ítéletet mondani.

A német osztályi jelentésekben semmi különös érdekű dolog sem fordul elő. Mindhárom osztály a közönségi mintszterium költségvetését, holmi, viszonyosan nem igen lényeges és elvi fontossággal nem bíró levonásokkal elfogadja. Legnagyobb levonási tétel például a hadügyi költségvetésben az, hogy az osztály a katonai menesekre és menlovakra fordított költségeket és azokból beke-rülő jövedelmet nem tartja központi kiadásnak és bevételnek, hanem a monarchia két-féle külön pénzügyeinek. A katonai menesek és menlovák összesen mintegy 2 millió forintba kerülnek; jövedelmeit pedig kevéssel haladják a hatszáz ezer forintot: a központi katonai kiadás tehát, ezek elbágyásával, mintegy egy millió négyszáz ezer forinttal apad.

Nem lehet pedig mondani a német urakról, hogy ne lennének hajlandók a lehető levonásokat megtenni; azt sem, hogy könnyelműleg járának el az egyes tételek megvizsgálásában, vagy ne bírnának elég tárgyismerettel a dolognak tisztázása hozatalára. De sőt nem egy tételnél megessett, hogy miután más-ként nem találták kulcsát a levonásnak, két, három, vagy öt százalékok általában húztak le a hivatalnokok összes fizetéséből, mint olyan összegeket, mint mennyi, hosszas tapasztalatok szerint, a hivatali személyzet halálózása által ideiglenesen betöltetlen állomások fejében meg szokott maradni. Nekünk igen csekélykésnek tetszik ugyan az ilye-mű kihívás; de a német urak nem röstel-kedtek benne és 15—20 ezer frton, említett

cizmen nem egy helyt húztak le 5—600 forintot. És pedig, nekünk nem is csak csekélykésnek tetszik az ilyenmű levonás, de eshetőlegesen alkalmatlannak és merőben szükségtelennek. Hiszen, alkotmányos országban minden kérdést rendes, mngvizsgálás alá bocsátandó számadás mellett lehet csak megtenni: ha valami az előleges költségvetések-ből halálózások miatt bennmarad, mint pénztári átvitel, számításba jön a következő évben.

Mindamellett tehát, hogy majdnem levonási viszketege vált a költségkímélés a német uraknál, mindamellett is az említett két tételen felül csak pár százezer forintot tartanak azzal meggazdálkodhatónak a katonai költségvetésben; hanem annál nagyobb nyomtatékkal emelik ki, hogy az előterjesztett költségvetést csak azért tartják megszavazandónak, mert egy átmeneti év folyamában vagyunk, melyben már az idő is hiányzik, még az időre rendes hadügyi budgetet állapítani meg; és a legfelelősebb munka is lenne egy új hadügyi szervezet előestéjén.

A külügyi költségek Ausztriában általán kisebbek, mint más hasonló nagy európai államokban. Különösen a követségi alóbbi hivatalnokok igen gyengén vannak díjazva. Az illető alválasztmány nagyon csekély összeget ajánl levonatni.

E két tárgyra nézve aligha lesz lényeges eltérés a magyar és a német delegációk költségvetésében.

Abban sincs kétségem, hogy a harmadik magyar költségvetési osztály is könnyen meg tudna egyezni a német harmadik osztályal a pénztételek felett. A mihez mindkettő hozzá szótolt, azokban való megállapodásaik egymástól nincsenek igen messze. De itt az a nehézség fordul elő, hogy, mikint már említettünk is, némely fajta kiadásokra nézve a budgetet megállapítani jelenleg illetéktelennek tekintik magát a magyar delegáció. Egy más fontos eltérő nézet lehet pedig az, hogy a birodalmi tanács delegációjának a közönségi pénzügyminiszter előterjesztését vizsgáló osztálya, mint látszik, azon nézetben van a mult évről áthozott pénztármaradványokat illetőleg, hogy azokat a monarchia két fele közt, bizonyos meghatározandó arányban fel kell osztani. Alig tévedünk pedig, midőn azon hiedelmet mondjuk ki, hogy csoda, ha a magyar delegáció ezt elfogadja.

A pénztári maradványok igen jelentékenyek. Névlegesen, összesen, felmennek közel 47 millióra; ténylegesen is, ha jól számított, vagy 30 millióra. De hasonlag mintegy 30 millióra megy a rendkívüli hadügyi szükséglet. Egyszerű emberi észszel lehet kérdezni: minek való volna a közös pénztárban ténylegesen meglevő összegeket felosztani, valami cifra kulcs szerint, hogy rögtön, mindkét oldalon elinduljunk pénz kutatni, a nélkülözhetlen rendkívüli közös hadügyi kiadások fedezésére?

Eredetileg, tudom, némelyek még azon hitben is voltak, hogy megállapodásra juthatnak a delegációk nemcsak a közös szavazó ülés kikerülésével; de, mondhatni, izenetráltások nélkül, a mennyiben magán értekezésekben egyező megállapodásra jutván, a végén csak azokat cserélik egymással. Kétféle azonban, hogy a most említett pénzügyi kérdéseken éppen oly egyszerűen, minden fennakadás nélkül áthatolhatnának. Nincs azonban kétségem a felől, hogy ha, teszem, egy hétnyi időt igénybe is veszen ama kérdések tisztázása hozatala, ha talán egy pár izenetet kell is váltani, de sikerülend azokat is közös megnyugtatóra megoldani.

Tapasztalatok

az 1854-dik év június 21-ről kelt legfelsőbb es. kir. urbéri nyiltparancs némely cikkeinek, csak illetékes hatóság útján eszközölhető megváltoztatása és megárazata érdekében.

(Folytatás.)

9. Az urbéri nyiltparancs 16-dik §-át a hazai törvények és szokás, a dolog természeti értelme és különösen az urbéri nyiltparancs 18-dik §-a ellenére úgy magyaráztatik az 1861 utáni tényezők nagyobb része által, miszerint: telepítmények (Ansiedlungen) minden egyes, akármely allodialis földön találtató hurubák, vagy egyes parasztbáz, ha mindjárt egyedül áll, vagy mentől több allodialis fekvők tartoznak is hozzája, s ha a parasztnak

a hurubán, házán, s annak fekvő járulékaival kívül más urbéri fekvő nincs, többé a jeleni használótól elvenni nem lehet.

Ezen magyarázat nem talál a törvényekkel *) nem talál a grammaticai szó kifejezésével az urbéri patensnek, mert ugyanis, Ansiedlungen jelent telepitményeket, tehát maga a törvény rendel, miszerint, ha bizonyos több mennyiségű allodialis helyeken telepitmények, tehát több telepitményesek egy csomóban nagy földterületen laknak, nem lehet őket kimozdítani, és van helye a saját költségekeni megváltásnak, a mi inkább megegyezik az ügy természetű állásával is; mert például egy, két, háromszáz holdas allodialis földterületet, melyen 50—60 család van megtelepítve, államérdeke kívánja, hogy ne mozdítsanak el a lakosok s megváltásuk, de azt sem az állam érdeke, sem a törvény nem igényelheti, hogy egy vagy két, sőt 15 cigány huruba, egy mezőbe, vagy akárhova különböző helyekre felépített csősz és egyébféle cselédházak, melyek a körülmények változtatásával hol pénz, hol egyébnemű szolgáltatást egyes használóknak kiadattak, telepitményeknek neveztesse, és az allodialis birtok közelében fel szabadítsanak, s a tulajdonos földesur gyermekei vándorhoz fogni kénytelenítsenek.

Ezek alapján szükséges utánmagyarázni, hogy „a 16-dik §. alatt értendő számos telepitett családok, még pedig egymással összefüggő, és semmi földesuri, vagy más birtok által el nem különített egész birtokterületet befoglalók és használok”, a mit követtek is sok helyt a törvényszékek; azon esetekben, ha határozott időre szóló egyesség és az urbéri nyiltparancs 18. §. esetei fel nem hozattak s nem bizonyítottak.

10. A 17-dik §-ban az mondatik, hogy azon allodialis földeket, melyeket az urbéri birtok szaporítása végett kapott az urbéres, és azokért külön szolgáltatott tett, ha mindjárt az adóbel-lébe be nem irattak is, a 16-dik §. szabályai alá esnek.

Itt hibát s ellenkezést követett a fogalmazó egyszer, mert, midőn a 16-dik §-ban kimondja, hogy ha egyéb urbéri földekkel bir valamely nemesi fekvőket használó, többé ezeket el lehet venni, s ezen §-t homályba borítá annak elhallgatása által; másodsor, mert nem hozott szabályt a megfordított esetre, ha t. i. nem adatott valamely urbéresnek az allodialis fekvő urbéresége pótlására, s ha nem tett érte külön szolgálatot, ennélfogva józan okossággal, törvényekkel és az urbéri nyiltparancsossal is összhangzólag szükséges ezen §-nál kimondani: „Azon esetben pedig, ha valamely urbéresnek minden külön szolgálattele nélkül, urbéri fekvő egyezségei pótlásán kívül jutottak allodialis fekvő birtokába, az időre való tekintet nélkül, vissza kell az illető földesurnak itélni, s a visszatartoztatott hasznoknak az 1850-dik év január 1-ső napján kezdve megváltani az urbéri nyiltparancs 24. §-a b. pontjának kezdő szakasza értelmében.”

11. §. Az urbéri nyiltparancs 19-dik §-a alapja a politikai, úgy birói kiválatok legnagyobb bizonytalanságának, alapja a nemes földesurak, a királyi fiscus, a hazai birtokos intézetek és minden földtulajdonosok nyomorának, s egy tízed alatt kútforrása nem csak a haza erdődolgabani elszegényedésének, hanem kútfeje Erdély felénepessége koldusbotra jutásának, mert ugyanis: bár a H. T. K. III. Rész 35-dik cizme, az 1791-beli 26- és 30-dik törvényezikkek, az 1769-beli regulativum punctumok, az 1781-beli erdőszabály, az 1811-beli 1812-ben, 1768. főkormányzói sz. alatt kihirdetett 34-dik erdőrendi törvényezik, az 1846—1847-beli V-dik törvényezik, úgy az osztrák erdőtörvény, s minden ezutáni rendelkezések, valamint az urbéri nyiltparancs 7, 47, 48 és 53-dik §-ai általános, minden a hazában levő erdőket és erdős helyeket, a nemes földesurak, s ezekhez hasonló jogu szabad községek, városok és nemzetek, valamint a kormány, mint földbirtokos tulajdonául rendelnek s határoznak, s így használtattak ezek egy ezredéven keresztül, s ha az urbéres lassankénti terjeszkedéssel, sokszor engedelmével irított az erdőben s egyes tisztásokat használt is, földesura elnézte, mert bizva a törvényben, bizva az ezredéves gyakorlatba, bizva az 1791. 26- és 30-dik törvényezikkekben, tudta, „hogy 7 évi használat után bármely időben urbéresét erdője közepéből kiülthetja, kiültheti”; most már mégis az urbéri nyiltparancs 19-dik §-a az államot, a népet, a földesurat s magát a kormányt is, mint birtokost, Erdély egyik főkinése, éléskamarája és menedéktől, ha jelenleg nem is egészen, de kevés évek lefolyása után bizonyosan megfosztja. Mert ezen országban, hol a tanukkal bizonyítás szinte ott áll, mint 882-től 964-ig Krisztus után, hogy t. i. tanura hivatkozni nem lehet, hanem párbajjal kellett bizonyítást eszközölni; az említett §. I., II., III., IV. és V. pontjaiban tanuk vagy írásbeli bizonyításoktól teszi függővé, az erdőbeni 1848-an inneni, 1819-beli és azutáni időbeni írtásokat visszacserezteteni, holott tudni kellett volna a fogalmazóknak, miszerint az erdőbeni írtások észrevehetlenül terjeszkedhetnek, hogy urbéres urbéres ember ellen nem bizonyít; tudni kellett volna, hogy az 1848/49-beli ez országbeli pusztításokkor a nemes családok minden

írásai elpusztítottak, s ha meg is vannak némely régi okiratok, tanut az ugyanazonosságra kapni nem lehet; a fentiek alapján, mivel a hazának általában és részletesen az elszegényedéstől megóvása, a tulajdon szentségének tisztelben tartása s a célarányosság is követeli, annál inkább, mert ezen ügyhöz tartozó kérdések különben 100 évek lefolyása alatt is, be nem végezethetnek, szűkségesnek és nélkülözhetetlennek tartom az említett 19 dik §-t a következő módon magyaráztatni:

„I. Az erdői részek területén találtató minden névvel nevezendő erdőben és havasokban, valamint erdős helyeken írtások, ha azok 1819. január első napja után írtattak, s ha a nemes földesúr, vagy más hasonjogu szabad tulajdonos, urbéri kárpótítás alá azokat be nem jelentette és azt fel nem vette, s ha felvette is, az államkincstárnak visszafizetni akarná, az erdők eredeti tulajdonosa nemes földbirtokosnak vagy ezekhez hasonló jogu szabad tulajdonosnak az éretők támasztandó per következtében kimondott ítélet 14 napok alatti jogerőre emelkedése után a jeleni urbéres, vagy más nemű használó által, különbeni végrehajtás terhe alatt visszaadandók, s az 1850. január első napjától fogva elvett hasznok, szabályszerűleg megváltandók.”

II. „Ha pedig az erdőbeni írtásokért az illető fennebb említett törvényes tulajdonosok az urbéri kárpótítások felvették s azokat az államkincstárnak visszafizetni nem akarják, vagy pedig az azokat mostan használó és birtokló volt urbéresek bebizonyítják, a nép és az újabb törvények és rendszabályok alapján, hogy azokat 1819. január első napja előtt tették, szó-vagy írásbeli időleges egyezések azok használata felett nem volt, úgy azt is bebizonyítják, hogy ugyanaz, ki január első napján használta, (§. 18.) használja és birtokolja ma is; az urbéri nyiltparancs 16. §. alatt szabályozott saját, a mostani birtoklók költségéni megváltásnak van helye, azon hozzáadással, miszerint az első ítélet kimondásától számítva 14 nap alatt, ha a catastralis felmérés nem rectificált; mert ez esetben ez irányadó, a törvényszék hivatalból egy mérnököt, és a felek által közösen választandó két-két classificatorokat, illetőleg becslőket, és az ezen becslők által választandó elnököt a kérdéses hely és erdő színére kiküld, mind a volt urbéresek elítelt írtásait, vagy illetőleg erdőszekeit, mind a földesur erdő területének, egy az alperesekéhez mért egyezés szerint, vagy hivatalból választott szélét classificáltatja, megbecsülteti, s illetőleg felméri s a volt urbéresek elszort részeit, az erdő eredeti tulajdonosának örök tulajdonul átadva; a volt urbéreseket, vagy ezek jogutódait, az egész erdő területéről kirekeszti, a jogosnak és hasonló értékűnek becsült, classificált és kimért erdőszeleten vagy más hasonló helyen elvett birtokukat kiszakasztja, és birtokukba adja”; birtokuk kívül levén mindkét félnek joga csak képzelt sérelmet orvosolhatni, s mindkét fél köteleztetve a kapott helyeket az átvétel óráján kezdve, az erdő törvények szoros megtartása mellett, eredeti rendeltetésének megfelelőleg gazdálkodtatni, s erdővé tennie, a mennyiben nem havasos helyeni az írtás. *)

(Folytatjuk.)

Pápai V. Elek.

Értesítés

a volt székely-huszárs családokhoz.

Noha én a „Kolozsvári Közlöny”-ben 1866-ban a 105-ik számtól kezdve a 111-ik számig az egész volt székely huszár-erzedhez tartozott azon családokat, a kiknek az ezred pénztárában, az ugynevezett Fourage-pénztárban (Pferdanschaffungsfond) 1848-ban tulajdon pénzkek maradtak benn, kihirdetem, és a pénzkek mennyiségét, jegyzékeim szerint, mindenkinek tudtára adtam, nemcsak, hanem azt is tudattam, hogy mit kell tenni és mi módon lehet a pénzhez jutni; de mindezeknek dacára folytonosan jönnek hozzám levelek, a melyben panaszkodnak, hogy pénzkeiket még meg nem kapták és többet ugy nyilatkoznak, hogy eleget fáradoznak és költséget tesznek, de a sok bélyegfizetésnél egyéb célt nem értek, sőt még kiltás sincs a pénzkekhez való jutáshoz, kérnek engem mutassak utat a jogos követelések megkapatására.

Kedves atyámfiai! hogy én mindenkinek fel lehessenek, ezt részemtől agg korom nem engedi, és részemtől azon bélyeg is, a melyeket a sok levelekre szükséges lenne ragasztanom, pénzbe kerül, holott tudjátok, hogy 1848 és 49-ben a több mint 40 évi katonaszolgálatom által kiérdemelt nyugdíjaim több bajtársaimmal a szabadságharcnak áldozatja lett, tudom, hogy nektek sincs, bár a bélyegtekre jussom. Erre nézve jónak láttam ezen válaszom főlvételét újból a „Kolozsvári Közlöny” szerkesztője barátságába ajánlani és ezáltal nektek, ha célt akarok érni, azt ajánlani, hogy intézzetek a központi-bizottmányotok által az illető országgyűlési követnek egy felszólítást, hogy tegyen kérdést a finansz-miniszter úrhoz az iránt:

*) Ezen hazánk fő elterjedt érdeklő kérdés az urbéri nyiltparancsban nincs érintve, mert nem találás s más ezzel összeköthető szorgalom, s az erdők nem is tagosított tárgyai, a kormánynak kell rendelkeznie, hogy a szántó, kaszáló s más használati nemek alatt előjövő, erdőbeni tisztások, azokból kisajátítsanak vagy kicseréltesse, különben nincs határa az írtásoknak s erdőpusztításoknak.

Az író.

1. „hogy miután a cs. kir. pénzügyminiszterium a volt erdélyi magas kir. udvari korlátnok-sággal egyetértés nyomán 1865. november 5-én 48,556. szám alatt kelt intézményével megengedőnek találta, hogy a felosztott 11-dik számú székely határőr-huszárezred lótap és felszerelési alapjának (Pferdanschaffungsfond) összes vagyonra a jelenlegi állásában azon volt székely határőr huszár-családoknak, melyek ehhez fizetéssel járultak és azt bebizonyítani is képesek, a tetteges befizetés arányában és azon pénzösszegek levonásával, melyek az 1848 és 49-ik évek korszakában elvesztettek, kiadattassanak, mi tudomás van a pénzügyminiszter úrnak ezen pénzekről, mert az illető családoknak még eddig semmi sem fizetődött; mi ennek az oka? hol a pénz? és van-e intézkedés, hogy a sok szegény családok jogos követeléseikhez jussanak.”

2. „Miután az 1851-ben március 1-ső napján a sepsi-szt-györgyi cs. kir. járáshivatal által az erdélyi pénzügyigazgatóságnak beküldött kimutatás szerint a kérdésben lévő lótapalapból 1013 darab kötvényekre 45,817 frt 3 kr pengő pénzben volt 6% kamatra kiadva, mimódon és kiáltat kezelődött ez a capitalis, mennyi a kamat, mert igen természetes, hogy a kiosztást csak ezen számadásra lehet fektetni.”

Kedves atyámfiai! tegyétek kötelességévé az illető országgyűlési követnek, hogy a fentírt két interpellációt tartsák szem előtt, interpelláljanak addig, míg bizonyos választ nyernek e dologban. Más út nincs, melyen haladjatok, nekem pedig használnak, többet nem tehetek; annyit mégis megjegyzek, hogy 1848 és 49-ben igen kevés a mi magyar bankjegyekben elveszett, a mi elveszett, ezt a kormány jól tudja, minden irományok kezébe mentek a készpénzzel és obligatiókkal együtt; a veszteségről tehát csak a kormány adhat számot. Isten veletek!

Sepsi-Szt-Györgyön, febr. 16. 1868.

Nagy Elek.

Levelezés.

Felső-Fehérmegye. Erzsébetváros, jan. 31-én, 1868. — E megye bizottmányi gyűlését, miután eddigi főispán Ládai Ágoston ő mlga magas állomásra nevezetett ki, közigazgatási főbiró gr. Haller Ferenc ő mlga hívá egybe, hol szokásos meghívás után, rövid beszéddel eljenzés közt megnyitván a gyűlést, bizottmányi tag H. J. inditványozza, hogy felsőbb állomásra emelt Ládai Á. ő mlgának, mint e megye 1861-től közbizalmát biró főispánjának, fejezzék ki köszönetüket, tapintatos vezetéséért; úgy öszinte örömtüket s szerencsekívánatukat az új pályán; ezzel kapcsolatban köszönetet fejez ki a főbiró úr ő mlga iránt, hogy jelenben főispán nem lévén, az alkotmányos törvények értelmében az évnegyedes gyűlést egybehívta; mire kimondattott, hogy Ládai Ágoston ő mlga a bizottmány szerencsekívánatáról értesítették.

Ezek után olvastatik a mlglu belügyminiszterium leirata, mely mellett megküldetik az országgyűlés által hozott s szentesített törvényezikkek egyik példánya, tudásul, levéltárra tétetni határozottatott. Olvastatik a kir. főkorm. székek 24,568/867. számú rendelete, melyben megyei közönségünk értesítettik, hogy a megyei bizottmányok részéről nyilvánított hazafias öhajítások nagy része, u. m. a csödkiegyezkedési eljárás megszüntetése, az ügyvédkedés felszabadítása, a legfőbb törvényszék megszüntetése — a telekkönyvi intézvények behozatala rövid időn teljesülve lesz, s hogy kellő tekintettel az igazságügyszolgálat folytonosságára, a legkorsabbnak mutatókozó osztrák törvények rendre megszüntetnek, mi kedves tudomásul vételve azon öhajítás nyilvánulván, hogy minden kíváncsalmaink mielőbb valószínűnek, s a Bezirks-világból reánk maradt káros intézmények teljesen megszüntetessenek.

Olvastatik a szolgabírói esküdtek felállítását, úgy a törvényszéki levéltárnoki állás szabad választás általi betöltését, árvi két aljegyzőt stb. tartalmazó kormányrendeletek, mire szavazattöbbséget nyert árvi jegyzőségre: Gilyén József, Hoffmann József; levéltárnokságra: Hintz Károly (szász); szolgab. esküdtek: Csongrádi Gyula, Bolyai Gergely, Szaboszlai Albert, Galambfalvi György, Ivánovics Zakariás (román), Fodor Lázár, Somogyi Károly, Bretyei Pál (román), Babos György, Babos Sándor.

Olvastatik a kir. főkorm. székek a szolgabíró-járássoknak 1848-iki status quo helyreállítását helybenhagyó rendelete, tekintetbe véve a megye szétszort helyzetét, egy albizottmány nevezetett ki, hogy tekintettel az 1848-ki status quo-ra s a hivatalos kezelés könnyítése érdekében, egy indokolt javallatot nyújtsen be a legközelebbi bizottmányi gyűlésre.

Olvastatik Erzsébet városa tanácsától a rudács-újfalusi és Almakerék-Jakabfalva irányában kiépítendő út iránti kérvénye; mi elvileg elfogadva, a tiszsegrő bizottot annak idejébeni kivitele; de tekintetbe véve a megye szétszort helyzete miatt, sok országos s közigazgatási útait; előbb a Dános-Keresd-Jakabfalva közt felsőbb hatóságilag elrendelt út fog a keresdi-járárs községei által kiépített, s csak azután ezen mellékutakat, de addig is azok gondos fenntartása elrendeltetik. Erzsébet-

városa tanácsa által a vasút tárgyában beadott kérelme, miután a megyei bizottmány által tett felirathat is a n. várad-kolozsvár-medgyes-segessvár-brassói vonal pártoltatott, elvileg helyeseltetve, fölterjeszteteni határozottatott.

Jelenlétén a gyűlésen (mint keresztül utazó) egy akarattal s lelkes éljenek közt gróf Ráday László tisz. főjegyzőnek kiküldött.

Olvastatik Turóc-megye közönsége által felállítandó kórház javára könyvradományok gyűjtését elrendelni kőrő átirat, mi áttétetett a megyei tisztségre, hogy a szolgabírók által begyűjtött könyvradománnyal, Turóc-megye tisztségre juttatni, ismerje hazafias kötelességének.

Olvastatik Vas- s Zemplén-megye közönsége által küldött átirat, melyekben a megyék jövő szervezését illető nézeteket, elveiket pártolással közlik; mire kimondattott, hogy miután ezen tárgy sokkal fontosabb, minthogy rögtön határozni lehetne; egy bizottmánynak adandó, indokolt véleményét a legközelebbi bizottmány elé terjesztendi.

Olvastatik Arad város közönségének a honvédelmi rendszer s a hadsereg nemzeti lábra állítása iránt a képviselőházhoz intézett felirata, a mi lelkesen pártoltatva, hasonló felirat fölterjesztése határozottatott.

Olvastatik Tordavármegye bizottmányának a porrendtartás s kezelés tárgyában kelt átirata, a mely egyhangulag pártoltatva, a képviselőházhoz felirni határozottatott.

Turóc- s Nyitrámegye átiratai a nemzetiségi ügy mielőbbi megoldásában pártoltatva, tudomásul vétetni határozottatott.

Olvastatik Pest-Pilis és Solt egyesült megyének a képviselőházhoz beadott sérelmi kérvénye, a mire kimondattott, hogy megyei bizottmánynak méltányos elismeréssel fogadják Pestmegye átiratát a törvények s municipalis jogok fenntartása tárgyában, és kifejezi azon öhaját, vajha a törvényhozás mielőbb rendezné a megyei autonómiát érdeklő körvonalat.

K. K. alispán előterjeszti közigazgatási, törvénykezési főbiró E. P. törvénykezési, Sz. közigazgatási, Dr. Sz. W. egészségügyi jelentését, melyek méltánlaltal fogadtattak; ez utóbbi szakértői jelentés részletes tárgyalására egy albizottmány nevezetett jövő bizottm. gyűlésre vélemény előterjesztéssel. — Dr. Szabó W. ajánlatára kinevezetett tiszteletbeli főorvosul Dr. Reich Albert Hidvégen lakó al- s barom orvos. Megyei mérnök V. Lajos előterjesztést tesz a megyei utakról, költségvetéséről, úgy útbiztosok felállításának szükségességéről, f. évrei 10 kros rovatalról minden ígás marha után, melyek elfogadva, fölterjeszteteni határozottatott.

Inditványoztatott, hogy a felállítandó urbéri törvényszéknek egyik tervelt helyiségtől Fogaras város helyett, inkább Erzsébetvárosa kéressék, mint egy központján a perlekedő feleknek, mely értelembe felirni végezettett. — Inditványoztatott a só jeleni árának alábbszállítása ügyben egészségügyi s gazdasági szempontból felirni, elfogadtatott. — Inditványoztatott, hogy a közelebbi bizottmányi gyűlésre kidolgozandó vélemény előterjesztésére küldessék ki a két kerületi alispán elnökle alatt egy bizottmány, a vésszagály megakadályozását illető rendőri rendszabályok felállítását, a mi elfogadtatik s a két bizottmány kineveztetik. — Inditványoztatik miszerint az árvi s gondnoksági ügyekben a törvényszéknek, mint főgyámhatóságának a szolgabírók s esküdtek segédkeztetést nyújtsanak, mire kimondattott, hogy e tárgyból hozzájuk intézendő minden felhívásoknak, ismerjék az árvi érdekében mulhatlan kötelességükkel megfelelni.

Inditványoztatik, hogy a megyei törvényszék kezelését megvizsgálni s a pontosságról meggyőződést szerezni, nevezessék ki egy szakértői bizottmány, elfogadtatik, a jövő bizottmányi gyűlésig jelentést teendő. — Inditványoztatik a főügyészeti jelentésben előforduló fegyenczek erkölcsi javítását, dolgozóhazsali egybekötését célzó vélemény kidolgozására egy bizottmányt kiküldeni, elfogadtatik. Inditványoztatik, hogy miután a főügyészeti hivatal alkotmányos fogalom szerint absurdum s nem létező, jövőre ez ügybeni jelentése a törvényszékbe foglalandó s külön nem előadandó, a mi egyhangulag elfogadtatik. — Inditványoztatik, hogy jövőre minden egyes bizottmányi tag külön, írásban meg-hivandó, s nemcsak a szolgabírói kihirdetés által, egyhangulag elfogadtatik. — Inditványoztatik Ürmös községe előjáróságának kérelme alapján az Ölt vízen, Miklósvár felé, egy állandó hid-építés, mire mérnöki véleményezés s költségterv előterjesztés végett egy bizottmány a helyszínére kiküldetik jövő gyűlésig való előterjesztéssel.

Olvastatik a legutóbbi bizottmányi-gyűlés által kiküldött több rendbeli albizottságok jelentései, a megvizsgált szolgabírói irodák, jegyzőkönyvek, acták kezelési modorát illetőleg, tudásul vétettek; úgy ezek közt a megyei tisztség jegyzőkönyveit s kezelését illető, kiküldött három tagu bizottmány több pontu jelentése, mely több kezelési s főleg elnöki eljárást megrovandónak véleményez; mire elnök főbiró úr ő mlga fenntartva jogát, elnöki úton igazolványát megbíráslásul fölterjeszteteni; ugyanakkor a tisztség egyik tagja K. fenntartja egy jegyzőkönyvi óvásban földteríteni a tényállást. Az elnöki eljárás s a jegyzőkönyv egy pontjának szerkezete ellen óvás jelentetve be, azok jegyzőkönyvbe ígattatni határozottatott.

*) Urbéri nyiltparancs 18. §.

KÜLFÖLD.

DUNAFEJEDELEMSÉGEK. Károly fejede-

lem, egyetértésben a jelenlegi miniszteriummal, elhatározta, hogy mindent jóvátesz, a mit a román trón 1858, azaz Causa kormányra lépte óta Oroszország ellen vétett. E célból oly egyéneket küldött Pétervárra, kik igen alkalmasak a már fennálló barátságos viszonyt Oroszország és Romania közt még inkább megszilárdítani. Cantacuzeno János, Mavros orosz tábornok sógora, érteletre nézve valódi orosz. Melchisedek püspök, Kiewben végzte theologiai tanulmányait, kitűnőleg beszél oroszul, s általán véve igen kedvelt egyén Oroszországban.

Az itt bolgár nyelven megjelenő „Narodnost“, az orosz-bolgár forradalmi bizottság közlönye, legújabb számában közlést tesz az esküformát, melyet a forradalmi társulatba belépő tenni köteles. Ez így hangzik:

„Esküszöm becsületekre, Isten és a tisztelt gyűlekezet előtt, hogy egész életemben, halálom órájáig, misem fedezek fel abból, a mit reám bíznak. Esküszöm és fogadom, hogy minden erőmből közreműködöm hazám felszabadításában, hogy e szent célért összes vagyonomat, sőt életmet is feláldozom. Esküszöm és ígérem, hogy a legteljesebb megadással alávetem magamat a bolgár központi bizottság törvényeinek és rendeleteinek, s a többi közt, titoktartást s a titok hű megőrzését fogadom. Ígérem egyszersmind, hogy kötelességeimet hiven és tökéletesen teljesítem. Azon esetre, ha árulást követnék el, kijelentem, miszerint alávetem magamat a társulat ítélőszékének, hogy az felmentsem, vagy az igazság értelmében elítéljen. Esküszöm.“

Az összeesküvés célja: független (muszka) Bolgárországot, vagy pedig a porta souverainitása alatt autonóm Bolgárországot, vagy végre a szomszéd népekkel szövetséget Bolgárországot felállítani. A kormánylapok vetélkedve hódolnak Oroszországnak. A „Sentinella“ pedig írja: „Ausztria és Magyarország barátai szűkséggé a mi ellenségeink is, minél fogva egyetlen román sem tagadhatja meg barátságát Ausztria és Magyarország ellenségeitől.“

Belgrádból érkezett tudósítások szerint az ottani politikai szél birtelen megfordult. A kormánykörökben nemcsak az agresszív szándék létezését tagadják, hanem főleg Ausztria irányában a lehető legbarátságosabb viszony fenntartását óhajtják. Például a keleti pálya kérdésében, a mely Magyarországra nézve nagy érdekű, eddig nem tapasztalt előzékenységet tanúsítanak. A szerb pénzügyminiszter bécsi útja e kérdéssel is összefüggésben áll.

FRANCIAORSZÁG. Páris, febr. 15. Keleti hírek szerint a török birodalmat a legnagyobb veszély fenyegeti. Daczára a kormány tagadásainak, daczára a nagyhatalmak nevében a szerb kormány előtt tett tiltakozásoknak, Belgrádból, Bukarestből, Rustukból érkező számos levél bizonyítja, hogy a határ hosszában a szerb és román kormányok beleegezésével folyvást fegyveres bandák szervekednek, melyek nemsokára át fogják lépni a Dunát, keresztülmennek Bolgárországon, s a Balkánra vetik magukat, hogy innen a háborút nyujtsák mint a kandiak a Fehérhegyen. A bolgároknak megígérik régi birodalmuk visszaállítását, mely két ízben megreszkettette a konstantinápolyi görög birodalmat, a szerbeket szintén a régi Szerbország visszaállításával kecsegtetik; a görögök sem maradtak hivatás nélkül, s így valamennyi keresztény nép között általános felkelést remélnék előidézhetni.

Hogy fogják a törökök e veszélyt kikérülni? Újabb hírek szerint a porta minden muzulmán fel akar fegyverezni. Ez nem volna tanácsos. Egy-szerre polgári és vallási háború törne ki az Adriától a Feketetengerig, Görögországtól a Dunáig, és nagyon kétes, a törökök lennének-e győztesek. Nem kell feledni, hogy az európai Törökországban a muzulmánok kisebbségben vannak. Csupán csak keleti Bolgárországban képeznek compact népet. A többi részen mindenütt elszórva laknak, s annál kisebb számmal, minél inkább közeledünk Szerbiához. Még a drinápolyi tartományban is a görögök vannak többségben. Laknak a Dardanellák két partján, a Feketenger a Bosphorus mellett és Konstantinápoly határában. A törököket, ha fel is lennének fegyverezve, elnyomná a nagy többség, s oly iszonyatoságok fejlődnek, hogy szűkséggé lenne az európai hatalmak collectív közbejárására, mely könnyen Törökország felosztását vonhatná maga után.

TÖRÖKORSZÁG. A török porta, melyet az orosz interjúak és tüzelmek megtámadnak és létezésében fenyegetik, el van határozva magát a véletlekig minden lehető eszközzel védelmezni. Ed-dig gondjait leginkább a rendes hadseregére fordította, de financiai állapotának rossz állapota nem engedi meg, hogy e tekintetben a többi hatalmassággal lépést tartson. Szerencséjére más források is vannak. Most, midőn mindenütt a mozgó nemzetiségeket szervezik, a török porta is hasonló intézményt akar behozni.

Az a terv van, hogy a muzulmánok mind felfegyvereztessenek, vagyis inkább, hogy tökéletesített fegyverek adassanak kezükbe, mert fegyvereik úgy is vannak már. A basibosznak az utolsó há-

boru alatti hasznos szolgálatait sejtetik, hogy mit akarnak ma, midőn a gyalogság tüze határozza el a csaták sorsát: valószínűleg jól felfegyverzett vadászokról akarnak gondoskodni, hogy a kincstár tetemesen ne vételessé igénybe. E tekintetből a hadügyminiszterium az egész birodalom fegyverkészítéssel alkudozásba bocsátkozott. — Egyenlő fegyverkezési rendszer hozatnék be és a szegény muzulmánoknak lehetséggé akarják tenni fegyvereik tökéletesbítését. Már volna is olyan combinatio, mely szerint e tökéletesbítés egy év alatt lehetne eszközölni. A porta e terv valósitása által tetemes erősbödést nyerne, és nem kell feledni, hogy minden muzulmán született katonának tekinti magát, és hogy a mohamedán fanatizmus még mindig nem hamvadt el.

Törökország éppen nincs fényes helyzetben. A „Times“, mely azt kérdi, vajon Anglia fenn lesz-e képes tartani a török birodalom integritását, úgy vélekedik, hogy e kérdést nem lehet megoldani a nélkül, hogy tekintetbe ne vételessen a változtatások, melyeken a hatalmasságok a közép-tenger mellett átmentek. Az olasz királyság alkotása, az ausztriai birodalom politikájában és helyzetében közbenjött változások, Ausztria és Olaszország tengerészeti és kereskedelmének növekedése, a francia befolyás alábbszállása a közép-tengeren, mindezek sokat járulnak ahhoz, hogy Oroszország, mint tengeri hatalom, a közép-tengeren szerepeljen. S ez Angliát is nagyon közelről érdekli. Angliának, Ausztriának és Franciaországnak egyetértve kellene a keleti kérdéshez eljánni. Mintán valószínű, hogy Porosz- és Oroszország egyet fognak érteni és Olaszországot is magukhoz vonandják, Európa két nagy részre szakad; a keleti kérdés vége tehát mindig háború; az 1856 ki megrendítés, mely előjátéka és közvetett oka volt az 1866 kának, az, melyből a legnagyobb nehézségek származnak.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Ö Felsőége f. hó 24 kén Budapestre érkezett.

— Kolozsvár város jelen évi költségvetési terve szerint az évi összes kiadás 201,864 frt 45 krt tesz, mely összegből fedezve csak 159,173 frt 53 krt léven, egy 42,690 frt 92 kros deficit merül fel. Mi városunk anyagi állását nem a legkedvezőbb színben tünteti elő, s éppen megdöbbentene, ha a bizottmány a költségvetési terv záradékán ki nem mutatná, hogy e jelentékeny hiányt mégis lehet minden kör- és adósságcsinálás nélkül fedezni annyira, hogy a valódi deficit csak is 1,908 frtra reducálható. — Természetesen sokkal kíváncsiabb volna, ha ez összeget is a pénztármaradék rovátába láthatnók. Viszonyaink javultával azonban remélhetleg idővel ez is megtörténik.

— A szászok közt, mint még jelentők, nagy sensációt gerjesztett a comes változtatás; mindenfelé gyűlésezenk utasítást adandó e tárgyban az egyetemen ülésező képviselőknek, hol a főkérdést Szerdahelyszék követének, Trauschenfelsnek a nyugdíjazott gróf érdekében tett felirati indítványa képezi. Az egyetem e tárgy fölötti egyik legviharosabb ülése f. hó 22-én folyt le. — Brassó követe, Brennerberg, mintán megbízottól azon utasítást kapta, hogy a kérdéses indítványt pártolja, letette mandatumát. Szászváros ellenkezőleg határozottan meghagyta képviselőjének, Schullernek, hogy az indítvány ellen szavazzon. — Az indítvány heves vita után 10 szavazattal 5 ellenében elfogadtatott, mire dr. Lindner a kisebbség nevében tiltakozván, a termet elhagyta. Ezután a megszavazott indítvány egy hármass bizottságnak adott át; tagjai: Trauschenfels, Klein és Kapp.

— A húshagyókeddi carneval ez idén is a szokott élénkséggel tartott meg a redoutban. A tánczvigalmat 4 órákor gyermekek kezdték meg, később a nagybokk is felgyűlvén, oly tolongás lett, mely nagyon is korlátok közé szorítá a mulatozási kedvet, s tért az csak később az apró tánczosok távoztával nyert, ekkor aztán megkezdődött a táncz, s folyt egészen reggeli 5 óráig, s elhúzódtott volna tovább is, ha a zenészek a mulatozni vágyók óvásai daczára el nem húzzák a farsángot búcsuztató Rákóczi-induló. Mikint most, ugy ezt megelőzőt más alkalmakkal is meggyőződhetünk arról, hogy a redout terem nagyon kicsiny s többé az igényeknek meg nem felel; ideje lenne azért, hogy a város gondoskodjék egy más redout építéséről, vagy ha az nem lehetséges, ennek megnagyobbításáról, mert a mostanival továbbra is megélni szinte lehetetlen.

— Marosszéki bizottmányának évnegyedes közgyűlése, a két árva aljegyző és 8 dulói segéd megválasztása s egyéb keblő dolgok intézése végett folyó évi március 2-kán nyitattik meg, melyre a bizottmányi tagokat tisztelettel meghívja id. főkir. bíró Mikó Mihály.

— A gyulafehérvári státusgyűlés 20 tagu bizottmánya munkáját bevégezvén, febr. 13-án közgyűlés tilt össze és 9 óratól 4 óráig tárgyalt. A hozzászólást az elnök-püspök kezdte meg. Előadásából csak a kirivóbb passzusokat idézzük a „Független Lapok“ ismertetése szerint: „Ha keresi e munkálatban a püspököt, sehol sem találja, nem találja azon püspököt, kiről az apostolok

cselekedetében írva van Spiritus s. posuit episcopos regere Ecclesiam Dei, de még azon püspököt sem, kit maga József császár is elismert Van-e hatalma a státusnak arra, hogy az egyház régi rendszerét egészen felforgassa? Hivatkozik saját lelkiismeretükre, fontolják meg e lépést. A püspököt minden hatalomtól megfosztják. E munkálat a püspököt superintendenssé teszi. Ő a béke fennmaradásáért a püspöki hatalmát fel nem adja. Később minden gyűnt, gyalázatot és üldözést eltűrni. Gondolják meg mit tesznek. Én a püspöki jogokat nemcsak biztosítva nem látom, de a püspököt állásában egészen megingatva és lealázva látom. Azért e munkálatot így el nem fogadhatom, valamint azt egy jó katolikus sem fogadhatja el. B. Jósika e kijelentést anathemának nevezte, s folyt a vita nagy élénkséggel, miközben legkiválóbb egy oldalon Veszely Károly papi jegyző definitiója az autonómia-ról. „Ha a kormány — így szól a jegyző úr — csupán a püspök kezébe tenné is le az autonómiát, az akkor is csak autonómia volna, mert a püspököt hivatól nem lehet elválasztani. Az egyházi autonómia csak a kormánytól függést zárja ki, s nem a püspöktől valót.“ Ez tehát az erdélyi püspöki autonómia fogalma. Csató József czimz. kanonok és udvarhelyi plebános sokkal ügyesebb fogással kívánta a munkálat veszélyét elhárítani, ajánlván, hogy általánosságban mondassék ki, miszerint a püspök eddigi jogi hatásköre teljesen és sértetlenül fennmaradjon. Ha ezt elfogadják, kész a részletes vitába bocsátkozni. A vihar csillapodni kezdett és végre a munkálat általánosságban elfogadtatott. — Következő napokon a részletes vita folyt; melyből kitétni, hogy a majoritás a papság részén van, kikhez néhány világi is csatlakozott. A majoritás és minoritás közti különbséget körülbelül 5–6 szavazat képezi.

— A budai polgármester indítványa folytán e napokban ott egy szakemberekből álló tanácskozmány volt, melyben a tanügy újjászervezéséről tanakodtak. Ez alkalommal elhatározottak, hogy a tanmód és tantárgyak mindenütt ugyanazok legyenek, s hogy tannyelv más nem lehet, mint a magyar. A tanácskozmány igen érdekes volt, s jövő szordán folytatattik.

— Azon miniszteri hivatalnokok, kik a magyar nyelvet nem bírják, s Magyarországon hivataloskodni nem akarnak, küldöttséget menesztettek a bécsi miniszteriumhoz, mely azon kérelmüket fogja előadni, hogy a miniszterium Magyarországon kívül adjon az illetőknek alkalmazást.

— A „Székely Közlöny“ mellett önálló ívekben egy kitérő értekezés indult meg; tárgyalja a székely önkormányzat történelmi és jogi szempontból, szerzője b. Apór Károly, az erdélyi kir. tábla elnöke. Üdvözljük a bárót az irodalom terén, s a jelesen szerkesztett „Székely Közlöny“ bizonyára jó szolgálatot tesz, midőn azon áldozatot hozza, hogy ez értekezés külön önálló egészet képező melléklet gyanánt nyujtja. Ujabbban is ajánljuk ez életrevaló kis lapot az olvasóközönség figyelmébe. Igen hasznos és hűzágpótló vállalat.

— Dr. Magos Károly, Mező-Tur városának volt városi orvosa, nyolcz évi gyakorlat után városunkba tette át lakását; lakik az óvárban 220 szám alatt.

— Mint a „Pest. Corr.“ illetékes forrás után értesíthetni vél, a delegationalis tárgyalások legfeljebb március 10-e körül fognak befejeztetni, tehát az országgyűlési munkálatok sem igen fognak előbb ujabbban megindulni.

— A külföldi hatalmak képviselői közül mintegy tizen — hír szerint — megrendelték Gorove miniszternek Ö Felsőége elő terjesztett exposé-ját. Nagy az érdekltség anyagi viszonyaink s nemzetgazdaságunk állása iránt a külföldön is.

— Zágrábból érkezett távirat szerint a tartományi hatóságokat a helytartósági elnökség utasította, hogy mindazokat, a kik a jelenlegi kormány ellen izgatnának, bíróság elé idézze.

— Mária Terézia főhercegnő meynyegzője. Folyó hó 20-kán esti 6 órákor kelt egybe Mária Terézia ausztriai (estei) főhercegnő Lajos bajor herceg ö k. fenségével a bécsi udv. plebánia-templomban. Hat órákor jelenték, hogy a legm. ünnepi menet közeleg. Ezt két kamarai hadinok nyitá meg, őket követték a cs. kir. apródok, kikhez az asztalnokok, majd a kamarások s titkos tanácsosok csatlakoztak. Ez utóbbi két méltóság képviselői majdnem teljes számmal jelentek volt meg, s e szerint magukban foglalták a birodalom mindkét felének összes notabilitásait; mert Beust báró birodalmi kancellár, Auer-sperg Carlos herceg miniszterelnök, Becke és Khun minisztereken valamint az összes lajhántúli minisztereken kívül gróf Festetics és gróf Andrássy miniszterek, Sennyey báró, Majláth s mások, továbbá a cs. k. főudvari hivatalok főbbjei stb. jelen valának. Erre a főhercegek Ferencz Károly, Károly Lajos, Lajos Viktor, Károly Ferdinánd, Vilmos, Rajner, Lipót Ernő ö fenségek a modenai hg, a toskanai nbg és a nápolyi hg következtek. A völgyeny, Lajos bajor hg, osztrák eredesi egyenruhában, az aranygyapjas-renddel, atyja Luitpold bajor hg balján s a bajor hgek, mint a völgyeny, ök is főudvarmestereik kíséretében. A menet e részéhez csatlakozék egyszersmind a bajor kir. rendkívüli

Az egész négy napi bizottmányi-gyűlés elég zajjal, vitakozással s érdekltséggel folytatott; ezen gyűlés folyamából okulva, minden irányban több türelmet s gyakorlatias eljárást s tárgyalási modort ajánlhatni.

A gyűlés 30 dikán d. e. berekesztett, első nap hivatalos ebéd, fűszerezve alkotmányos szellemű felköszöntésekkel a királyért, királynéért, koronörökösért, Deák Ferencz, Kossuth Lajos, Tisza Kálmán s több bizottmányi s tisztségi tagért. *)

Szász-Régen, február 16. 1868. — Csak röviden kívánom e lap t. olvasóit értesíteni, hogy a Sz.-Régen vidéki kaszinó-egylet javára Sz.-Régenben február 15-én bál rendeztetett, melyben azonkívül, hogy igen diszes közönség részvéte mellett fényesen sikerült, s az itten lakó nemzetiségek kellően képviselve és testvéries egyetértésben mulattak, a még bejövendők kivételével 202 frt tiszta hasznót jövedelmezett, melyre nézve különösen megemlítendők kir. biztos úr ö nmlga, ki az egylet meghívását kegyeltjesen és szívélyesen fogadván, csoportos foglalkozásai miatt részt nem vehetve, jegyét 10 frton váltotta meg, kolozsmegyei törvényszéki üllök Pintye József gyűjtemény útján 8 frtot, m.-széki alügyész Imre Domokos szintén gyűjtemény útján 8 frt, gr. Lázár Eszter ö nagysága egy aranyat kézbesítettek, s járultak a hazafiai szent cél előmozdítására, és igen sok mások, kiket főlemlíteni a rendes tudósító teendője lévén, s a kik megérdemlik, hogy adományaikért nyilvános köszönetet tolmácsolják.

Részleteire is némileg kitérve, a termék igen diszesek és izletesen voltak disztive, s igen jól esett a szemnek, a testvérnemzetek lobogóit egymás mellett lengeni látni, miért is a rendező bizottmány elismerést és meleg köszönetet érdemel.

Egy áttutazó.

Marosszék, Szentháromság, február 12. 1868. A felső-fehérmegyei birtokosság bekövetkezettnek vélte azon időt, midőn az összes magyar haza-hatalatlan költőjének, Petőfi Sándornak eddig csak szívben öröklített emlékének külsőleg is jelt mutasson s elhunytát egy sírreléssel is díszítse; e célból érdemes főkirálybíránk mlgs Mikó Mihály ur is fölkeretett, ki is e célzt elősegíteni kívánó hazafiai buzgalmánál fogva engemet is felkért, hogy járásomban önkényes adakozást eszközöljek.

Miből kifolyólag járásomban személyesen kiszállva, örmével nyilvánítottam, hogy senkinek ajtaját siker nélkül be nem nyitottam, s pár nap alatt 60 osztr. ért. forintot gyűjtöttem s azt főkirálybíránk ö mlgának kézbesítettem.

Egyfelől az adakozók megnyugtatása s másfelől magam igazolása tekintetéből bizalommal kérem a t. szerkesztő urat, méltóztasson a részletes adakozást hírlapjában köztudomásra hozni, mint következők: Szentháromság községe 2 frt, Benkő Ferencz 1 frt, Bereczki Dániel 1 frt, t. Pálfi Mózes 1 frt, t. Győrfi Sándor 50 kr, Bereczki László 50 kr, Péterfi Ferencz 50 kr, Kis Ferencz 25 kr. Vajából: Filep Sándor 1 frt, Cseke József 1 frt, Váradi Zsigmond 1 frt, Pető Bálint 50 kr, Moga Péter 50 kr, Efraim Izsák 50. t. Albert János 1 frt, Balog Sándor 30 kr, Balla István 1 frt, Balla László 70 kr, Balla Dénes 1 frt. Sz.-Gerliczéről: Nagy Ferencz 50 kr, Cseh József 50 kr, Boros Elek 50 kr, t. Nagy Mózes 50 kr, esperes Farkas György 70 kr, ifj. Gál Zsigmond 50 kr, Vas Rózália 50 kr. Kis-Görgényből: Dézsi Károly 1 frt, Nagy Lajos 1 frt, Bíró Mihály 1 frt. Bedéből: t. Szabó Ferencz 1 frt, Péterfi Gábor 50 kr, Nagy Lajosné 50 kr. Haraszt-Kerekéről: a község 2 frt, Simon Józsefné 50 kr, Farkas Albert 50 kr, Simon Mihály 50 kr, t. Varga György 50 kr. Somosdól: Sipos Lajos 1 frt 50 kr, a község 2 frt, t. Szász Ferencz 1 frt, ev. ref. egyház 1 frt, Kis László 30 kr. Fintaházról: Báthi Gábor 1 frt, fintaházi ev. ref. egyház 1 frt, fintaházi község 1 frt, Dávid Károly 30 kr, Deák Gergely 40 kr, Varga József 20 kr, Ilenczfalva községe 3 frt, Lukafalva községe 4 frt, t. Rákosi Lajos 1 frt. Lőrinczfalváról: Székely Borbára 2 frt, a község 2 frt. t. Pap Elek 1 frt. Havadról: Mihály Sándor 1 frt, t. Vass István 92 kr, a község 1 frt, Abod községe 1 frt, abodi ev. ref. egyház 1 frt, t. Orbán Elek 80 kr, Kis Lajos tanító 33 kr, Somodi György 30 kr. Szüvérdől: nyug. kap. Sándor Gergely 1 frt, Sánta Károly 2 frtot adott, s így lett kerek summa 60 frt o. értékben.

Sánta Károly, abodi járásbéli dülő-biztos.

*) Tiszt. tudósítók megfogását, hogy némely subjectiv szempontból eredő s részint a kezeink közt levő adatok szerint alapítvánul félremagyarázatoknak találta, részint hatalmas polemikára felhívó élesebb tételt kihagyttunk. A tudósítás lényege teljesen érintetlenül maradt, s az elég hosszú így is. Nem tehetjük, hogy egyszersmind sajnálattunk ne fejezzük ki azon tapasztalat felett, miszerint Felső-Fehérmegyében most is pártviszály, félreértések s szenvedelmes személyi kérdések látszanak zsiabasztani akarni a derék megye közszellemét. Ime, azon megjámból négy levelet kaptunk már, s mind polemikus irányu. Jele, hogy a mi azon lelkes megye közvéleményének nagyobb nyult és tekintélyt kölcsönözne, a pártárvakat még mind nem tudnak egy compact párttá consolidálni. A megye to-kintjei fogjanak kezét, s ha vannak ellentétek, segítsenek azokat kiegyenlítni. Szerkesztő.

követ és teljhatalmu miniszter. A főidőnárúok kettővel lépdelték a Felsőre, ki tábornagy egyenruhában, egyedül haladt. Ő Felsőre mögött jöttek a főkamrás, a testőrkaptányok s a főhadsegéd. Az ara, Mária Terézia főbűnő fensége, közvetlenül a Felsőre után jött. Ugyanúgy fehér atlasruhát viselt, gyöngyökkel díszítve, fürten briliánsokkal átfonott myrthuskoszorúval volt ékítve, nyakán gyémánt colliervel. Az ara, kinek jobbán Erzsébet főhercegnő fensége, mint anya, balján pedig modenai Adelgunde főhercegnő haladt, lassu léptekkel s lehajtott fővel ment végig a sorokon. A két kísért főhercegnő hosszú ruhát viselt, melyek uszályait nemes apródok vették. A többi főhercegnők is császári fenségek szintén pompás uszályruhákát hordták. A főhercegnőket a főudvarmesterek követték s a menetet az udvarbölgyek zárták be. A templom ajtajánál a brünni püspök, mint pontificans, fogadta szentelt viz hintővel a legm. udvart, s erre a papsággal a főoltárhoz ment. A fenséges jegyespár, letérdeelve, rövid imát mondott, mire az eskető az oltárnál a gyűrűket megáldá. A mátkapár az oltárhoz lépett, hol az eskető beszédet tartott, a fenséges vőlegényhez és a menyasszonyhoz az előtti kérdéseket intézte. Az adott válasza az udvari plébános átnyújtja a megáldott gyűrűket, melyeket a jegyesek kölcsönösen egymás ujjára tűztek. Azalatt az eskető rájuk adta a szokásos egyházi áldást. — Erre a pontificans a Te Deumot hangoztatta, melyet az udvari zenekar énekelt.

— B. Hunyad piaci árjegyzéke febr. 25-én 1868. a következő: ausztriai mérő. Tiszta búza első rendű 4 ft 90 kr, második rendű 4 ft 60 kr; elegendő első rendű 3 ft 90 kr, második rendű 3 ft 65 kr; rozs első rendű 3 ft 20 kr, második rendű 3 ft — kr, harmadrendű v. m. rozs 2 ft 70 kr; árpa 1 ft 90 kr; tengeri első rendű 2 ft 60 kr, második rendű 2 ft 40 kr; zab első rendű 1 ft 55 kr, második rendű 1 ft 35 kr; alakor 1 ft 30 kr; paszuly 4 ft 80 kr; lencse 4 ft 40 kr; borsó 4 ft — kr; pityóka 1 ft; — murek 1 ft 70 kr; — marhabús fontja 15 kr; — sertésbús 20 kr; — őszalonna 48 kr, új-szalonna 40 kr; egy kupa zsir háznál 1 ft 20 kr; hájszir piaci 1 ft 10 kr; egy itze ó-bór 20 kr, új-bór 14 kr, pálinka iczeje 20 kr; — öntött gyertya ordinare 40 kr, takaréki 42 kr.

Kimutatás

a kolozsvári kir. jogakadémiai ifjúság által, f. évi február hó 18-án, egy felállítandó torna-egylet javára rendezett zártkörű tánczvigalomból bejött pénzeszszege.

A megváltott belépti jegyek száma 315, s ez — minden egyes jegy után 2 frtot számítva — teszu 630 frtot; öyolez első- és hét másodrendű nézőhelyi sblakjegy, az elsőrendűket 2, a másodrendűket 1 forintjával számítva: 23 frt. A felül adományozások és beklndések összege 256 forint, tehát az összes bevétel 909 frt és 1 db. cs. arany.

Az összes kiadás 655 frt 34 kr, és így a torna egylet javára megmaradt tisztajövedelem 253 forint 66 kr és 1 darab cs. arany. *)

Mely összes bevételről és kiadásokról, midőn nyilvánosan is sietünk röviden számolni, szoros kötelességünknek ismerjük egyszersmind mindazon felülfizetők és beklndók neveit a nyilvánosság elébe hozni, kik szives adományozásaikkal a jó czél elérhetőségét különösen is lehetségesíteni igyekeztek.

Először is, a minden szent ügyet oly igazán pártolói kir. biztos, gr. Péchy Manó ő exoja nevet említjük, ki jegyét 100 frttal váltotta meg, Továbbá a bál háziasszonyaúl megnyert gr. Eszterházy Kálmán, született gr. Bethlen Paulina ő nagysága hasonlóan 100 frtot adományozott, kinek ez alkalommal is legbensőbb köszönetünket nyilvánítjuk ama nagy szivesége és leereszkedő nyájasságáért, melylyel tánczvigalmunkat megtisztelve, annak fényét különösen is emelte.

Ezekenkivül a jogakadémia tanárai, névszerint: t. Berde Áron, dr. Endes Gábor, dr. Landerer Oszkár, dr. Csiki Viktor, Haller Károly, Brenesán Sándor urak jegyeikért egyenként 5 frt és dr. Groisz Gusztáv úr 2 jegyért 5 frtot fizettek.

Gr. Bethlen Emil 1 jegyért 5 frt, B. Bánffy Kálmán 1 j. 5 frt, legifj. gr. Bethlen János 2 j. 5 frt, mlt. id. Groisz Gusztáv úr 2 j. 5 frt, t. Ta-

*) Ez összeghez szerkesztőségünk részéről szintén egy darab aranyat ajánl a lapvezér, mi is szerkesztőségünknek bármikor átvethető. Vajha e derék czél előmozdítása érdekében a közszellem felébredne minden irányban, hogy e nélkülözhetlen egylet megalapíthatassék. Szerk.

mási János úr 1 j. 3 frt, t. Korbuly Bogdán úr 1 jegyért 5 frt, t. Mezei Izidor úr 2 jegyért 1 darab cs. arany.

Beküldöttek: Erdélyi püspök Fogarassi Mihály ő exelja 6 frt, csik-somlyói gym. igazgató főtiszt. Nagy Imre úr 2 frt, t. Vojth József úr 5 frt, t. Vojth Jakab úr 4 frt, t. Pálfi Sámuel úr 5 frt, t. Vasvári Leopold úr 5 frt, b. Bánffy Zoltán úr 5 frt, t. Boros József úr 2 frt.

Ezuttal fogadják szives köszönetünket egyszersmind mindazok, kik jegyeik megváltásával és szives megjelenéseikkel tánczvigalmunknak jó eredményét előmozdították.

Kolozsvárt, febr. 25-kén, 1868.

Künczei Miklós, Cziko Károly, elnök. pénztárnok. Medán Ferencz, ellenőr.

Nemzeti színház.

Pénteken, február 21-én Laubénak „Essex gróf” című szomorujátéka. Egy ily nagyobb szerű darabnak előadására hiányoztak az erők, bár néhány szerep jó kezekben volt, mint például a czim-szerep, melyet Egressi helyes felfogással adott, látszott ugyan játéka a szerep újdonságából eredő némi elfogultság, főként kezdetben; de ez csakhamar le lett küzdve s előttünk állott a színész, ki a büszke és törhetlen, s még a halálban is következetesen bátor és rendithetlen Essex jellemét hűn állítja elő, Egressi játékán most is, miként máskor, felismerhető volt az, hogy ő nemcsak szerepének betanulására, hanem annak lélektani tanulmányozására is gondolt fordított, játéka teljesen ment volt azon alaphoztól, mit fiatal színészek ritkán tudnak kikerülni, el volt találva a kellő színvétel, el az erő és lelki nagyság azon foka, melyet Essexnek bírnia kellett, s azért tudott ezen nehéz és a leggyakorlottabb színészt is megpróbáló szerepben Egressi oly sikert felmutatni, mi az elismerésnek háromszorosa kihívásokban való nyilvánulását eredményezé. Szépne Rutland grófnő szerepében remekelt. K. Alfonsa a királynő szerepében nem mindenütt töltö be helyét, de egy-két sikerült jelenete mégis volt, főként az, midőn a

sértett szerelem és féltékenységtől felkorbácsoló dühében aláírja Essex halálát ítéletét. Albisi és Prielle kivételével a többi szereplőkről jobb hallgatunk; de hogyan is lehessen azt követelni, hogy Lady Nottingham szerepét Albisiné jól adja, ő a szájas, fecsegő szomszédasszony s más ilyenféle szerepekben helyén van; de egy ily nagyobb drámai alak előállítására képtelen, s ily esetekben nem a szereplő, hanem a rendező a hibás, ki a képeségek horderéjét megítélni nem tudja.

Szombaton, február 22-kén „Sevillai borbély” Rossininek kedves dalműve, eléggé sikerült előadással. A czimszerepet Szombathi most is sok elevenesség- és ügyességgel adta. Nagyné kedves és kifogástalan Rosina volt. Dr. Bartolo Albisiben, Don Basilio Odryban kitérő személyesítőkre talált. Reszler Almavivát kevés hangja mellett elég igyekezettel adta.

Hivatalos értesítések kivonata.

Árverések. Al-Vinczen az ev. ref. gymnasium fekvői márcz. 19. — Dobokamegyében Posán Foogodán Gligor fekvői ápril 21, május 26. — Kolozsvárt Vesztemián György külmagyar-utezai telkes háza ápr. 21, május 29. — Marosszéken M. Sámsondon Cserei Maria Dindár Elekné fekvői febr. 19, márcz. 30. — Kolozsmegyében Szász-Fenesen Topán Vaszi fekvői márcz. 23, ápr. 23. — Kolozsvárt Balázs György és neje hidelvei háza ápril 23, május 29.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Febr. 25-én: 5% Metaliques 100 frt 59.20. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 66.60. Kamat 59.55. 1860. Kölcsön 85.50. Bankrészevény 718. Hitelintézet részvény 200 frt 191.70. London 10 ft st. 100 ft 23 1/2, kr 116.45. Ezüst 114.25. Cs. királyi arany 5.58 1/2.

Február 22-n: Földtehermentesi kötvény Magyarországi 70.75. Erdélyi 66.—.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

(48)

A t. közönség becses figyelmét felhívjuk, miszerint

tűz- és jégkár elleni biztosításukat

alább megnevezett helyeken székelő alügynök uraknál eszközölni sziveskedjenek.

Társaságunk, a lehető legnagyobb előnyök és kedvezményekben részesíti a t. biztosítottakat, mert **nyolcz és félmillió** tüke mellett oly szerencsés helyzetben van, hogy **egy és félmillió** tartalék tőkével rendelkezik.

A t. jégkár elleni biztosító felelőket értesítjük, miszerint azok, a kik, a lefolyt 1867 évben jégkárt nem szenvedtek, aránylag, a netto díj után a tiszta jövedelemből 20% nyereségben részesíttetnek, mely összevétel az idei biztosításkor — az illető ügynök urak által értesített fognak.

Bizton reméljük, hogy ezen, és más a biztosításnál nyújtandó tetemes előnyök mellett, a t. közönség, társaságunkat — biztosításaiakkal — az idén is megtisztelend.

Abudbánya: Mohay Sándor; Alvincz: Kövér Lajos; Alparét: Vajda Dénes; Al-Rákos: Józsa András; Aranykút: Móza Samu; Alsó-jára: Siménfalvi György; Bágyon: Dal Ádám; B-Hunyad: Hiry János; Baróth: Gergely Ferencz; Bethlen: Bernády Dániel; Bezdéd: Válya Ferencz; Beszterce: Textoria Gusztáv; Bodola: Kósa Sándor; Böllön: Sebestyén Károly; Bükös: Keszegh Samu; Csege: Mátyás Zsigmond; Csikszerecs: Erős Elek; Dezs: Róth Pál; D-Szent-Márton: Szönyi Ferencz; Erdő-Szent-György: Albert Lajos; Erzsébetháza: Fogarasi János; Felvincz: Magyar Pál; Galgó: Kaszonyi Sándor; Gerend: Hegedűs Lajos; Gyula: Soós Ferencz; Gyergyó-Szent-Miklós: Deér Venczel; Harasztos: Székely Elek; Hévíz: Péterfy Sándor; Hidalmás: Felegyházi Lajos; Jaad: Früm Tamás; K-Fehérvár: Matherny Emil; Dergán József; Kapnikbánya: Gruber János; Káson-Ujfalva: Boscor Károly; Kentele: Vályi Elek; Kékes: Némethy Sándor; K-Vásárhely: Császár Lukács, Kovács Dániel; Kis-Enyed: Pap Miklós; Kolozsvár: Debreczeni Gyula, Barabás Árpád, Sallay István, Marschal József; Korond: Nán Sándor; Kor-Szent-Márton: Szalkay Ferencz; Köhalom: Lukátsi Christóf; Kudu: Rátz Gyula; Légen: Szabó József; Magyar-Fratta: Flinta Samu; Magyar-Fulpus: Ziliński Pál; Magyar-Lápos: Breuer Pál; Magyar-Igen: Elekcs György; Magyar-Nemegye: Csejdi István; Magyar-Régen: Szász István; Maros-Ujvár: Sebestyén Áron; Maros-Vásárhely: Jeney Albert; Maros-Ludas: Szabó Sándor; Mező-Seilvás: Mihály István; Mező-Bánd: Szekeres László; Mező-Szengyel: Csizsér Lajos; Mező-Örményes: Benedek Áron; Mocs: Roboncz Zsigmond; Muzsna: Hadházi József; Nagy-Enyed: Czirner József, Ungernek Miklós; Nagy-Illonda: Möriz Sándor; Nyárad-Szereda: Vass Zsigmond; Naszód: Mihály József; Oláh-Lápos: Handschild György; Oláh-Toplicza: Walter Mihály; Pánczéscséh: Filep István; Páptelke: Holtzer József; Pókafalva: Márk József; Radnóth: Komáromy György; Retteg: Köblös István; Szamosujvár: Dajbukát János; Sz-Máté: Nagy Mihály; Sz-Nádas: Pogány Lajos; Sz-Sebes: Simon Gergely; Székely-Udvarhely: Solymosy János; Székely-Kocsárd: Süttöd Ferencz; Segesvár: Török Ferencz; Szerderjes: Sándor Lajos; Szerdahely: Boek Rudolf; Szék: Ersek József; Szilás-Keresztúr: Kádbó Antal; Telek: Magyarosy Ferencz; Teke: Varga Samu, Riemer Mihály; Torockó: Korunk Antal; Torockó-Szentgyörgy: ifj. Thorockay Sándor; O-Torda: Osztián Testvérek; Uj-Torda: Balogh János; Tóvis: Márton Ferencz; Vaja: Cseke József; Zalatna: Jurinitch Antal.

Az első magyar által. biztosító társaság kolozsvári főügynöksége
Végh Bertalan.

(44)

Für Kunstfreunde!

Unser Reisender H. Ronge bereist soeben ganz Siebenbürgen mit einer reichen Auswahl unserer echten

Öhl-Druck-Bilder, direct auf Malerleinwand hergestellt;

zu äusserst mässigen Preisen u. zwar Relig. Bilder in der Grösse von 10 1/2" für fl 6, 20 1/2" für fl 10, 24 1/2" für fl 15, Thierstücke 21 1/2" für fl 8, Landschaften 13 1/2" für fl 4, 21 1/2" für fl 10, 26 1/2" für fl 15.

Das P. T. Publikum wolle sich also nicht durch andere Reisenden, welche Papier-Farbandruck-Bilder führen und dieselben ebenfalls als auf Malerleinwand hergestellt anpreisen, täuschen lassen.

Unser vormaliger Reisender S. Czeiger aus Szathmár, der contractbrüchig geworden, verkauft jetzt Papier-Farbandruck-Bilder, die nicht unser Fabricat sind und erklären wir ausdrücklich, dass unser Reisender H. Ronge ähnliche Papierbilder um die Hälfte der von Czeiger geforderten Preise jeder Zeit zu liefern im Stande ist.

Die literarisch-artistische Anstalt vormals
L. C. ZAMARSKI & DITTMARSH.

(2-2)

(1-3)

Jótekonny célu irodalmi vállalat!

A jövedelemből 100 frt a Honvéd-alap, 100 frt a helybeli jótekonny Nöegylet gyarapítására van felajánlva.

Előfizetési felhívás

RIADÓRA.

Költemények az 1848—49-ki függetlenségi harcából.

Szerkeszti Lécfalvi B. László.

Közel 400 költeményt tartalmazó, és a maga nemében egyetlen gyűjtemény.

Nagy idő volt az, midőn a nemzet szent jogai védelmére kelt; midőn e hon kicsinye, nagya, véne és ifja, fegyverrel kezében a szabadság zászlója alá seregelt s lelkesedve sietett a vérmezőre!

Nagy és nehéz idő volt az s felejtethetetlen, míg e hazában egy igaz kebel dobog. Míg a történelem gondosan följegyezi az 1848—49-iki függetlenségi harcznak minden mozzanatát; míg sírkövek emelkednek az elhunyt hősök hamvai fölé, nem fordulhatunk föle azon idők lantja elől sem, mely, habár néha fájó hangon szól is, de a dal többször hősies, lelkesítő, és mindig magán hordja a nemzeti jeleget.

Minden nemzet kincs gyanánt őrzi azon dalokat, melyek a szabadság s harczmezején termettek. És koronként, habár titokban is, beletekint a multak könyvébe a hős, vagy az agg családapa, s elteszi azt a késő unokák számára, hogy lássák ők is: miért küzdöttek elődeik, és mit kell az utódoknak is szívökben megőrizni, s miért véreket ontani, ha szükség kívánja!

Őrizzük meg mi is emlékünket és tartsuk meg a késő unokák számára!

A sajtó szabad. Most már nincs tiltva, hogy nemzetünk multjának könyvébe nyiltsan beletekintsünk és fenn hangon olvassuk el annak minden betűjét!

E gondolat vezérelt, midőn a nagy fáradsággal és áldozattal összegyűjtött

1848—49-iki függetlenségi harc idejéből kelt **költemények** kiadását határoztuk el, melyekben nemcsak a hazai irodalomnak kívánunk egy teljes és költészeti becsü gyűjteményt szolgáltatni, hanem egyszersmind egy **oly nemzeti emlék** leend, mely irodalmunknak méltó helyet foglal el.

Mivel azonban vállalatunknak teljes sikere, a **jótekonny cél** elérése, csak **kellő pártfogás** által lesz eszközölhető; e nemzeti emléket bátrak vagyunk a cél tekintetéből is ajánlani a mivelt olvasó közönségnek. De másfelől t. előfizetők oly gyűjteményt fognak kapni, mely **kiváló olcsósága** mellett minden eddigiek között a legterjedelmesebb.

A „**Riadó**” közel **400 költeményt** fog tartalmazni, melyek között mintegy kétszáz még eddig csaknem teljesen ismeretlen.

Különös gond lesz fordítva a Királyhágón inneni harcias népdalokra, nevezetesen székely népdalokra, melyek kiváló szépek és legkevésbé ismeretese.

A „**Riadó**” két kötetben, mintegy **30—40** tömöten nyomott íven, csinos kiállításban fog megjelenni, és a két kötetnek ára **2 fr. diszpéndányé** angolvaszra kötve aranyfűzővel **3 fr.**

Minden **8** előfizetett példány után **egy emlékpéndányval** szolgálunk.

Lécfalvi B. László,

szerkesztő.

Stein János,

muz.-egyl. könyvtáros és kiadó.

Ugyancsak Stein Jánosnál kapható:

Az erdélyi muzeum egylet évkönyvei.

I-só kötet: (1860—61. 4-rét 26. 158 l.) 1 frt 70 kr.

II-dik kötet: 3 rajztáblával. (1862—63. 4-rét 147 l.) 1 frt 60 kr.

III-ik kötet: 18 rajztáblával 1864—65. 4-rét 3 frt 20 kr.

IV-dik kötetnek I-só füzeté. 1 frt. — kr.

II-ik füzeté (3 rajztáblával) 1868. 1 frt. 50 kr.

A népszerűség satira.

Irta GYULAI PÁL. Ára 25 kr.

MALLÁSZ ANTAL,
a közvetlen illethekek kiszabása példákban.

Ára 1 frt.

Melléklet: Gazdasági, kerti és virágmagvak árjegyzéke Szentjánosi Ferencztől.

Erdélyi János. Egyetemes irodalom történet. Első füzet. Ára 80 kr.

Cherbuliez, Egy becsületes asszony története. Regény 2 köt. 2 frt.

(49)

(1-10)

FRISS gazdasági és kertivetemény magvak.

Lóhere, valódi franczia, magyar Luczerna, Sajer vörös, Burgundi répa, Tarló répa, Büköny, Török baltacim (Esparce) franczia és angol (Perje) fűmag, Alma és körtve mag, Akácza mag.

Mindennemű kertivetemény magvak és néhány 100-féle legújabb virágmagvak, legjobb minőségben és jutányos áron

Szentjánosi Ferencznel

Kolozsvár (középteteca.)

Árjegyzék, kívánatra bérmentve kitéltetik.

(45)

(2-3)

Műkertész

Egy szak értő dísz és gazdasági műkertész állomást keres. Értekezhetni Weinmann Jánosnál Kolozsvárt, a holis az ajánló levelek megtekinthetők.

(1-12)

(1-12)

(1-12)

(1-12)

(1-12)

(1-12)

(1-12)

(1-12)

(1-12)

(1-12)

(1-12)

(1-12)

(1-12)

(1-12)

(1-12)

(1-12)

(1-12)

(1-12)

(1-12)

(1-12)

(1-12)

(1-12)

(1-12)

(1-12)

(1-12)

(1-12)

(1-12)

(1-12)

(1-12)